

OBRAZEC učnega načrta za predmet na dr. študiju – 3. stopnja

1.

Ime predmeta: Primerjalna perspektiva na področju študija raznoličnosti v socialnem delu			
Nosilec: prof. dr. Darja Zaviršek			
Izvajalci: prof. dr. Darja Zaviršek, prof. dr. Birgit Rommelspacher, prof. dr. Christine Labonte Roset, doc. dr. Marjo Kuronen, doc. dr. Bogdan Lešnik			
Št. ur: 250 Drugo: 205	Predavanj: 30	Seminarskih vaj (seminarjev): 15	Lab. Vaje: 0
Število KT:10			

2.

Pogoji za vključitev:

Pogoj za vključitev v delo je vpis v letnik študija, pogoj za pridobitev 10 KT je izčrpno poznavanje predpisane literature s področja študija raznoličnosti ter seminarska naloga iz izbranega področja.

3.

Izobraževalni cilji in predvideni študijski rezultati:
(Predmetnospecifične kompetence)

Predmet *Primerjalna perspektiva na področju študija raznoličnosti v socialnem delu* ima za cilj predstaviti študentom in študentkam celoten pregled teorij, ki zadevajo konstrukcijo drugosti ter jih seznaniti z mehanizmi in procesi izključevanja/vključevanja oziroma opresije/emancipacije in njihove institucionalizacije na področju socialnega dela v različnih družbah, pa tudi njihovega preprečevanja. Predmet se osredotoča na razumevanje delovanja in součinkovanja različnih socialnih statusov in socialnih kategorij med katerimi so predvsem spol, etničnost, hendikep in socialni razred.

Znanje in razumevanje:

Pri predmetu *Primerjalna perspektiva na področju študija raznoličnosti v socialnem delu* študenti in študentke pridobijo znanje o strukturah izključevanja in zatiranja v kompleksnih mednarodnih kontekstih ter razumevanje konstrukcije drugosti z upoštevanjem psihološke, družbene, politične in institucionalne ravni. Pridobijo teoretična znanja o vključujočem socialnem delu, ki temelji na univerzalnih človekovih pravicah in partikularnih potrebah ljudi.

Uporaba:

Študenti in študentke pridobijo sposobnost za obravnavanje raznoličnosti na občutljiv, konstruktiven in profesionalen način. Naučijo se uporabljati strategije opolnomočenja, znajo oblikovati nediskriminatorne politike, ne-zatiralno in anti-rasistično socialno delo ter socialno delo, ki upošteva spol, barvo kože, etničnost, hendikep in socialni status.

Refleksija:

Predmet *Primerjalna perspektiva na področju študija raznoličnosti v socialnem delu* usposobi doktoranda in doktorandke za kreativno in samostojno znanstveno raziskovalno delo in reševanje znanstvenih problemov s področja študija raznoličnosti v socialnem delu. Študenti in študentke se naučijo reflektirati in samo-reflektirati teorije in prakse socialnega dela, naučijo se prepoznavati in uporabljati različne perspektive in odgovarjajoče univerzalne okvirje kot npr. okvir univerzalnih človekovih pravic ali pa ozaveščanja posebnosti in različnosti.

Prenosljive spretnosti – niso vezane le na en predmet

Zavedanje raznoličnosti s hkratnim upoštevanjem univerzalnih človekovih pravic. Te spretnosti se prenašajo na vse predmete in so ključnega pomena za znanstveno raziskovalno delo in inovativno socialno delo ter vključujočo socialno politiko.

4.

Vsebina predmeta:

1. Teorije raznoličnosti: temeljni koncepti.

- *Študije spolov*: zgodovinska perspektiva, aktualna problematika in diskurzi; izzivi za socialno delo;
- *študije hendikepa*: zgodovinska perspektiva, aktualna problematika in diskurzi; izzivi za socialno delo;
- *etnične študije*: aktualna problematika in diskurzi; izzivi za socialno delo;
- *teorije razreda in ekonomske neenakosti*: kritična analiza globalizacije, migracij, revščine in novega sistema neenakosti.

2. Součinkovanje statusov, socialnih kategorij in socialnih dogodkov (*intersectionality*).

- Primerjalne perspektive raznoličnosti;
- teorije součinkovanja socialnih statusov, socialnih kategorij in socialnih dogodkov;
- Zgodovinska perspektiva na področju državljanstva, ki je relevantna za socialno delo: postkolonialne teorije; novo državljanstvo; univerzalni temeljni dohodek.

3. Konstrukcija Drugosti: glavne značilnosti.

- Teorije izključevanja/vključevanja; zatiranja/emancipacije; procesi patologizacije in ustvarjanja »drugosti« v socialnem delu; teorija stigme; socialna distanca; patologizacija etničnosti, revščine, spola in hendikepa; procesi ozaveščanja.
- Študije primerov s področja spolov, hendikepa, razreda, barve kože, etničnosti.

4. Obravnavanje raznoličnosti v socialnem delu in socialni politiki.

- Socialno delo kot stroka, ki se ukvarja s človekovimi pravicami;
- Teorije in koncepti socialne pravičnosti; upravljanje z raznoličnostjo; afirmativne akcijske teorije; teorije informiranega pristanka;
- socialna psihologija: obravnavanje raznoličnosti v družbeni komunikaciji; teorije konflikta; raznoličnost in nasilje; sovražni govor;
- diskriminatorne strukture v socialnem delu v zgodovini in danes; upravljanje z raznoličnostmi v socialnem delu; ne-zatiralsko socialno delo;
- Primerjalna perspektiva: obravnavanje raznoličnosti v različnih državah.

5. Etične dileme na področju raznoličnosti v socialnem delu.

- Stare in nove prakse izključevanja v družbah, socialnem delu, socialni politiki in v pomagajočih poklicih;
- etnični kodeksi socialnega dela v različnih tradicijah socialnega dela po svetu;

- etične in družbene norme ter praksa socialnega dela.

5.

Temeljni študijski viri:

Splošno:

1. Adams, Maurianne, Bell, Lee Ann & Griffin Patt. (1997). Teaching for Diversity and Social Justice (S. 17-36). New York: Routledge.
2. Cooper, Davina. (2004). Challenging diversity Rethinking equality and the value of difference. Cambridge: University Press.
3. Dominelli, Lena. (2002). Anti-Oppressive Social Work Theory and Practice. Houndmills & New York: Palgrave MacMillan.
4. Eisenstein, Zilla. (2004). Against Empire Feminisms, Racisms, and the West. London: Zed Books.
5. Harvey, Jean. (1999). Civilized Oppression. Lanham, Oxford & New York: Rowman & Littlefield.
6. Hirschmann, Nancy J. (2003). The Subject of Liberty Toward a Feminist Theory of Freedom. Princeton: University Press.
7. Hurtado, Aida. (1996). The Color of Privilege. three Blasphemies on Race and Feminism. Michigan: University Press.
8. Rommelspacher, Birgit (1995) Dominanzkultur. Texte zu Fremdheit und Macht. Berlin: Orlanda.
9. Rommelspacher, Birgit (2002). Anerkennung und Ausgrenzung. Deutschland als Multikulturelle Gesellschaft. Frankfurt/M: Campus.
10. Parekh, Bhikhu. (2000). Rethinking Multiculturalism Cultural Diversity and Political Theory. Cambridge, Massachusetts: Havard University.
11. Young, Iris Marion. (1990). Justice and the politics of difference. New Jersey & Oxford: Princeton.
12. Elias, Norbert, Scotson, John. L. (1994 [1965]), The Established and the Outsiders. Sage, London, Thousands oaks, New Delhi.
13. Fook, Janis (1993). Radical Casework. A Theory of Practice. Allen &Unwinn, Australia.
14. Fraser, Nancy (1997). Justice Interruptus. Routledge, NYC.

O spolu:

1. Dominelli, Lena (2002), Feminist Social Work Theory and Practice. Palgrave, MacMillan.
2. Rommelspacher, Birgit (2008) Hegemonial Femininity. In: Marina Gržnic and Rosa Reitsamer (eds.): New Feminism. Worlds of Feminism, Queer and Networking Conditions. Wien: Löcker.
3. Lukić, Jasmina, Regulska, Joanna, Završek, Darja (2006), Women and Citizenship in Central and Eastern Europe. Ashgate, UK, USA.
4. Giles, Wenona, Hyndman ed.(2004), Sites of Violence. Gender and Conflict Zones. Univ. of California Press, Berkeley, USA.
5. Gal, Susan and Kligman, Gail (2000), The Politics of Gender After Socialism. Princeton, New Jersey.
6. Naples, Nancy A., Desai, Manisha eds.(2002), Women's Activism and Globalisation. Routledge, New York, London.
7. Lewis, Jane (2001), The End of Marriage. Individualism and Intimate Relations. Edward Elgar, USA.

8. Carsen, Janet (2004), *After Kinship*. Cambridge Univ. press, UK, USA.

O revščini in neenakosti:

1. Mandle, Jay R. (2003), *Globalisation and the Poor*. Cambridge Univ. Press.
2. Chang, Grace (2000), *Disposable Domestic. Immigrant Women Workers in the Global Economy*. South End Press, USA.
3. Keane, John (2003), *Global Civil Society*. Cambridge University Press. UK, USA.
4. Anderson, Bridget (2000), *Doing the Dirty Work? The Global Politics of Domestic Labour*. Zed Books.

O hendikepu:

1. Rommelspacher, Birgit (1999): *Behindertenfeindlichkeit. Ausgrenzungen und Vereinnahmungen*. Göttingen: Lamuv.
2. Zaviršek, Darja (2002), "Pictures and Silences: memories of sexual abuse of disabled people", *International Journal of Social Welfare*, Vol. 11, No. 4, October 2002, pp. 270-285.
3. Shakespeare, Tom (2006), *Disability Rights and Wrongs*. Routledge, New York.
4. Lester, Helen, Glasby, Jon (2006), *Mental Health Policy and Practice*. Palgrave, MacMillan.
5. Sapouna, Lydia, Herrmann, Peter (2006), *Knowledge in Mental health. Reclaiming the Social*. Nova Science Publishers, Inc., New York.
6. Scheper-Hughes, Nancy in Wacquant Loic (2004): *Commodifying Bodies*. Routledge.

O rasizmu:

1. Ridley, Charles R. (1995). *Overcoming unintentional racism in counseling and therapy: A practitioner's guide to intentional intervention*. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage.
2. Balibar, Étienne (2004): *We, the people of Europe? Reflections on transnational citizenship*, Princeton University Press. Chapters: *World Borders, Political Borders in Outline of a Topography of Cruelty: Citizenship and Civility in the Era of Global Violence*
3. Rommelspacher, Birgit und Ursula Wachendorfer (2008): *Interkulturelle Therapie* In: Bernd Röhrle und Matthias Hermer(Hg.) *Handbuch der therapeutischen Beziehung*. DGVT: Tübingen
4. Rommelspacher, Birgit: *Transculturality*. In: Kim, H. S., & Kollak, I. (Eds.). (2005). *Nursing theories: Conceptual and philosophical foundations*. 2nd ed. New York: Springer Publisher.

O migracijah:

1. Steffi Hobuß u.a. (Hg.) (2001) : *Die andere Hälfte der Globalisierung, Menschenrechte, Ökonomie u Medialität aus feministischer Sicht*. Frankfurt: Campus.
2. Franz NUScheler (2004): *Internationale Migration, Flucht und Asyl*. Wiesbaden: VS Verlag.
3. Klaus Bade (Hg) (1996) *Migration, Ethnizität, Konflikt*. Osnabrück: Univ. Verlag.
4. Hammar T. (1990), *Democracy and the Nation State: Aliens, Denizens and Citizens in a World of International Migration*, Aldershot: Avebury.

6.
Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, seminarji, skupinsko delo, vodeni individualni študij, predstavitve in nastopi študentov in študentk. Študij bo temeljil na tekstualni analizi v skladu z osnovnimi vprašanji uporabne

znanosti/strokovne teorije. Bistven del spremljanega individualnega študija je tudi primerjava teoretičnih in političnih konceptov glede na njihov pomen za prakso. Študenti in študentke bodo v času individualnega znanstveno-raziskovalnega dela imeli redne konzultacije in podporo mentorjev in mentoric doma in v tujini. Ker gre za mednarodni študij, bo del predavanj in konzultacij potekal tudi preko videokonferenc in interne spletne strani.

7.

Preverjanja znanja - obveznosti študenta:
(npr. ustni in/ali pisni izpit, seminar, projekt)

Študent in študentka morata v sklopu predmeta *Primerjalna perspektiva na področju študija raznoličnosti v socialnem delu* napisati seminarsko nalogo iz izbranega področja. Poleg tega se pri ocenjevanju upošteva sprotno raziskovalno delo študenta/študentke ter izčrpno poznavanje literature s poudarkom na izbranem raziskovalnem vprašanju. Po potrebi se študentu in študentki ponudi možnost ustnega preverjanja znanja v obliki izpita. Upošteva se naslednja ocenjevalna lestvica:

- 10 – odlično: izjemni rezultati z zanemarljivimi napakami
- 9 – prav dobro: nadpovprečno znanje, vendar z nekaj napakami
- 8 – prav dobro: solidni rezultati
- 7 – dobro: dobro znanje, vendar z večjimi napakami
- 6 – zadostno: znanje ustreza minimalnim merilom
- 1 do 5 – nezadostno: znanje ne ustreza minimalnim merilom.

Študenti in študentke bodo po opravljenih obveznostih pri predmetu *Primerjalna perspektiva na področju študija raznoličnosti v socialnem delu* pridobili 10 KT. V primeru objave ali javne predstavitve znanstvenega prispevka s področja študija raznoličnosti se študentu ali študentki prizna največ 5 KT.

8.

Reference izvajalcev predmeta:
(3-5 referenc, relevantnih za predmet)

Prof. Dr. Darja Zaviršek:

- 1) Zaviršek, Darja (2000): *Hendikep kot kulturna travma*. Založba cf*, Ljubljana.
- 2) Zaviršek, Darja (2001): *Lost in public care: The ethnic rights of the ethnic minority children*. In: Dominelli, Lena, Soydan, Haluk, Lorenz, Walter (eds.). *Beyond racial divides: ethnicities in social work practice*. Aldershot: Ashgate, pp. 171-188.
- 3) Zaviršek, Darja (2003): *Surviving ethnicity and disability - minority children in public care*. In: Trygged, Sven (ed.) *Moving away from residential care: reports from the 2nd Conference on children and residential care*, Stockholm, May 2003. Stockholm: Stockholm University, Department of social work.
- 4) Zaviršek, Darja, Hessle, Sven eds.(2005): *Sustainable development in social work: the case of a regional network in the Balkans*. Stockholm: Stockholm University, Department of social work.

- 5) Zaviršek, Darja, Lukić, Jasmina, Regulska, Joanna (2006): Women and Citizenship in central and Eastern Europe. Ashgate, UK, USA.

Prof. Dr. Birgit Rommelspacher

- 1) Rommelspacher, Birgit (2002): Anerkennung und Ausgrenzung. Deutschland als multikulturelle Gesellschaft. Frankfurt/M: Campus.
- 2) Rommelspacher, Birgit (2008): Mit Ingrid Kollak Hg.: Interkulturelle Perspektiven für das Sozial- und Gesundheitswesen.. Mabuse Verlag.
- 3) Rommelspacher, Birgit (2004): Dynamics of Integration and Segregation: Ethnic Minorities in Germany. In: Maria I. Diedrich, Theron D. Cook, , Flip Lindo (Eds.) Crossing Boundaries: African American Inner City and European Migrant Youth. Hamburg: LIT-Verlag, pp.115-126.
- 4) Rommelspacher, Birgit (2005): Transculturality. In: Kim, H. S., & Kollak, I. (Eds.). (2005). Nursing theories: Conceptual and philosophical foundations. 2nd ed. New York: Springer Publisher.
- 5) Rommelspacher, Birgit (2008): Hegemonal Femitinity. In: New Feminism: worlds of feminism, queer and networking. Edited by Marina Grzinic and Rosa Reitsamer. Wien: Löker.

Doc. Dr. Bogdan Lešnik

- 1) Herath, Subhangi, Lešnik, Bogdan (2008): Internally displaced persons: implication for the development of social work in Sri Lanka. V: RAMON, Shula (ur.). Social work in the context of political conflict. London: Venture Press. pp. 77-97.
- 2) Lešnik, Bogdan (2006): Melting the iron curtain : the beginnings of the LGBT movement in Slovenia. V: CHATEAUVERT, Melinda (ur.). New social movements and sexuality. Sofia: Bilitis Resource Center. pp. 86-96
- 3) Lešnik, Bogdan (1999): The epistemological black hole or how to conceive everyday life. Topos, Ljubljana. Vol. 1, No.1-2, pp. 25-48.
- 4) Lešnik, Bogdan (1997): Subjekt v analizi. Studia humanitatis, Apes, 5. Ljubljana: ISH Fakulteta za podiplomski humanistični študij.

Prof. Dr. Christine Labonte-Roset

- 1) Labonté-Roset, Christine (1994): Frauen in Europa - Eine Mehrheit mit minderen Rechten? In: Beiträge zur Weiterbildung Vol. 1, published by Humboldt-Universität Berlin.
- 2) Labonté-Roset, Christine (1995): Le Racisme en Europe. Ressemblances et différences entre certain pays Européens. Published in: Xénophobie et travail social. Presses Universitaires de Nancy.
- 3) Labonté-Roset, Christine (1998): Feminist Perspectives in Social Work - Intentions and Reality, Examined with Reference to Social Work with Immigrant Women in Berlin. In:

Proceedings. Joint World Congress of the International Federation of Social Workers and the International Association of Schools of Social Work. Hong Kong 24-27 July 1996, S. 213 ff.(also published in: Elizabeth Fernandez et al. (ed.), Women Participating in Global Change, Sydney.

- 4) Labonté-Roset, Christine (1999): Going back to the Basics, In: Oldrich Chytil, Friedrich W. Seibel (Hg.), Europäische Dimensionen in Ausbildung und Praxis der Sozialen Professionen, Boskovice.
- 5) Labonté-Roset, Christine (2003): Marynowicz-Hetka, E. and Szmagalski, J. (ed.): Social Work Education and Practice in Today`s Europe. Challenges and the Diversity of Responses. Catowice.

Doc . Dr. Marjo Kuronen

- 1) Kuronen, Marjo (forthcoming 2009) Feministinen tutkimus ja sosiaalityön tutkimus - kohtaamisia ja kohtaamattomuutta [Feminist research and social work research - connections and segregation] In Mäntysaari, Mikko, Pohjola, Anneli & Pösö, Tarja (eds.) Sosiaalityön teorit. Sosiaalityön tutkimuksen aikakauskirja.
- 2) Kuronen, Marjo (2004) Valtaistumista vai voimavaraistumista – Feministisiä näkökulmia empowermentiin sosiaalityön käsitteenä ja käytäntönä. [Empowerment or strenghts - Feminist perspectives to empowerment as social work concept and practice] In Marjo Kuronen, Riitta Granfelt, Leo Nyqvist ja Päivi Petrelius (toim.) Sukupuoli ja sosiaalityö. Sosiaalityön tutkimuksen vuosikirja. Jyväskylä: PS-kustannus. 277-296.
- 3) Kuronen Marjo, Riitta Granfelt, Leo Nyqvist ja Päivi Petrelius (2004) (eds.) Sukupuoli ja sosiaalityö. [Gender and social work] Sosiaalityön tutkimuksen vuosikirja. Jyväskylä: PS-kustannus.